

29.08.14

Oikeusministeriö

Hallitussihteeri Kirta Heine

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 26.6.2014 OM 6/33/2104

VALTION OIKEUSAPUTOIMISTOJEN RAKENNEUUDISTUS

Oikeusministeriön työryhmän mietinnön 25/2014 johdosta lausun seuraavaa. Oulun oikeusaputoimiston edunvalvontayksikkö lausuu mietinnöstä erikseen, samoin oikeusaputoimiston oikeusavun ja edunvalvonnan hallintohenkilöstö.

Kohta 1.

Julkinen oikeusapu ja yleinen edunvalvonta voidaan eriyttää. Tehtävät ovat luonteeltaan ja kestoaltaan erilaisia. Käytännön yhteistyö esimerkiksi perintöoikeudellisissa asioissa ja oikeudenkäynneissä voidaan toteuttaa, vaikka toimitukset onkin eriytetty.

Lisäksi ratkaisulla vältetään esteellisyydestä oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan välillä samoin kuin esteellisyydestä kahden oikeusaputoimiston tai kahden edunvalvontatoimiston välillä. Tarpeen on säätää, että hallinnollinen virasto eli oikeusapupiiri ei tee alaisiaan toimistoja esteellisiksi keskenään. Tähän vaikuttavat myös tekniset ratkaisut, kuten se, että oikeusapuasiasia on asianhallintajärjestelmässä vain asianomaisen yhden toimiston käytössä ja tarkasteltavissa.

Eriyttäminen luo tilaa sille, että tarvittaessa velkaneuvonta voidaan liittää oikeusaputoimistojen kautta hoidettavaksi.

Kohta 2.

Kahdeksan oikeusapupiirin muodostaminen ei ole tarpeen pohjoisen Suomen näkökulmasta.

Kohta 3.

Kuuden oikeusapupiirin muodostaminen on vaihtoehdoista kannatettavin. Viraston päätösvalta säilyy paremmin alueella verrattuna vielä keskitetympiin vaihtoehtoihin.

Kohta 4.

Tehtäväkuvien täydennyksenä todetaan, että oikeusaputoimistolle jäisivät kansainvälistä suojelua hakeneiden yksilöllisen oikeusavun hakemusten ratkaisu sekä tulkkien ja oikeudellisten avustajien kulu- ja palkkiolaskujen maksatuspäätösten tekeminen. Tulkkien laskuja käsitellään sekä Rondossa että Romeossa. Avustajien laskut käsitellään Romeossa. Tämä edellyttää, että toimistolla on siihen riittävä henkilökunta. Näitä asioita ratkaistaan Suomessa neljässä

Osoite

Hallituskatu 13 – 17 D, 4. krs
90100 Oulu

Puhelin

029 56 61420

Telefax

029 56 61439

Sähköposti

oulu.oikapu@oikeus.fi

29.08.14

toimistossa, joista Oulu on yksi. Toimistossa maksatuspäätöksiä on noin 8.000 kappaletta vuodessa.

Mietinnössä esitetty piirin eli viraston hallintohenkilöstö, kaksi henkilöä on liian vähäinen. Kun koko piirin talous- ja henkilöstöhallinto keskitetään piirille, vaaditaan tähän ainakin neljän talous- ja henkilöstöhallinnon henkilön työpanos. Tämä on tilanne, vaikka edellä olevat kansainvälistä suojelua koskevat asiat jäisivätkin oikeusaputoimistolle. Muuten vaarana on, että talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät siirtyvät takaisin toimistolle, vaikka sillä ei ole siihen henkilöstöä. Laskujen asiatarkastushan jää joka tapauksessa toimistolle, mikä onkin perusteltua.

Teknisenä seikkana todetaan, että Oikeusministeriön ja Palkeiden välisen palvelusopimuksen mukaan ostolaskujen reititys voidaan tehdä kussakin virastossa vain yhdelle henkilölle. Kun piiri on virasto, on reititettäviä laskuja todella paljon. Tulkkien Rondo-laskujen kohta on ratkaistava erikseen.

Lähiesimiesasemat ratkaistaan toimistossa sen perusteella, mitä mietinnössä on esitetty. Lähiesimies on johtamistehtävä, mikä otetaan huomioon tehtäviin ilmoittautumismenettelyssä.

- Kohta 5. Yhdentoista yhtenäisen eli sekä oikeusavun että edunvalvonnan kattavan oikeusaputoimiston perustamiselle ei mietinnön mukaan olisi taloudellisia edellytyksiä. Myös esteellisyydessä tulisi ongelmia. Tähän suuntaan ei olisi mahdollista edetä.
- Kohta 6. Keskusvirastomalli korostaisi oikeusavun ja edunvalvonnan itsenäistä ja tasavertaisempaa asemaa verrattuna muihin oikeushallinnon osiin, kuten nyt valtakunnansyyttäjän virasto tai valtakunnanvoudin virasto toimialoillaan. Ohjaus- ja päätösvalta olisi keskitettyä. Oikeusavun ja edunvalvonnan keskusvirasto toimisi osana tuomioistuinvirastoa. Kustannussyistä ratkaisu ei kuitenkaan lie-
ne mahdollinen.
- Kohta 7. Oikeusapuvirasto ei tuo toiminnallisia etuja rakenteeseen. Päätösvalta keskit-
tyy liikaa, ilman vastaavaa hyötyä. Myöskään kustannustensa johdosta ratkaisu ei lie-
ne mahdollinen.
- Kohta 8. Parhaana pidän kohdan 3. kuuden oikeusapupiirin mallia. Tehtäväkuvissa on otettava huomioon kohdan 4. resurssikysymykset.
- Kohta 9. Virastorakenteen uudistamiselle on tarvetta, ratkaisut on hyvä tehdä mietinnön pohjalta.

Annan tarvittaessa lisätietoja.

Osoite

Hallituskatu 13 – 17 D, 4. krs
90100 Oulu

Puhelin

029 56 61420

Telefax

029 56 61439

Sähköposti

oulu.oikapu@oikeus.fi

Oulun oikeusaputoimisto

LAUSUNTO

3 (3)

29.08.14

Kunnioittavasti

Kari Hietala
johtava julkinen oikeusavustaja
Oulu

Osoite

Hallituskatu 13 – 17 D, 4. krs
90100 Oulu

Puhelin

029 56 61420

Telefax

029 56 61439

Sähköposti

oulu.oikapu@oikeus.fi